GAZETA LWOWSKA.

W Piątek — Nro. 65. — 8. Czerwca 18[...]

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— *Z Wiédnia d. 28. Maja.* —

Upłynionego Piątku, dnia 25. Maja, król. Saski nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister na tutejszym c. k. Dworze, Hr. Schulenburg-Closterroda, miał zaszczyt wręczyć N. Panu na osobném posłuchaniu swój nowy list wierzytelny.

N. Pan raczył najłaskawiéj Hr. Antoniemu i Józefowi Mittrowskim nadać godność c. k. Podkomorzych.

N. Pan najwyższém Swojém postanowieniem z d. 19. Maja b. r. na jedno z dwóch uwolnionych miejsc Radców przy Sądzie ślacheckim Lwowskim, raczył najłaskawiéj przenieść z Tarnowa Bazylego Bilińskiego, Radcę tamecznego Sądu ślacheckiego; a drugie poruczyć Adjunktowi fiskalnemu Galicyjskiemu, Ludwikowi Winter. (*G. W.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugalija.

Gwiazda z d. 21. Maja mówi: Właśnie teraz przez nadzwyczajną sposobność odbieramy z Lizbony wiadomości następujące:

Xiężniczkę Rejentkę opatrzono w dniu 5. Maja SS. Sakramentami; w d. 6. wątpiono o jéj wyzdrowieniu, a w d. 9. nie była już w niebezpieczeństwie.

Ten sam numer donosi według listu prywatnego z Lizbony z d. 6. Maja: Rząd zezwolił Jenerałowi Caula na wszelkie środki, jakich żądał do obrony twierdzy Elvas.

Następujące zaszły mianowania: Hr. Lumiares został Dowódcą w prowincyi Bejra, Margrabia Valença Dowodcą w prowincyi Minho, Margrabia Angeja Dowodcą w prowincyi Tras-os-Montes, a Hr. Villaflor Dowodcą w prowincyi Alentejo; odebrali oni rozkaz, natychmiast udać się na miejsca swojego przeznaczenia.

Okręt, który tu dzisiaj rano z Rio de Janeiro po 63 dniach żeglugi zawinął, przywiózł wiadomość, iż tamże przygotowywano okręt liniowy Don Pedro, na którym popłynąć ma Cesarz do Lizbony.

Mówią o odmianach w Ministeryjum. P. Moura Cabras, teraz Minister sprawiedliwości, ma być Ministrem spraw wewnętrznych; Pedro de Mello Brayner Ministrem sprawiedliwości, a Margrabia Palmella Ministrem spraw zewnętrznych. Ministrowie skarbu i marynarki mają się na swoich miejscach utrzymać.

(Gwiazda czyni przytém uwagę, że Kuryjer Francuzki pogłoskę tę doniósł za pewne faktum, a nawet same odmiany nie podał tak, jak je w Lizbonie opowiadano.) (*G. W.*)

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Gazeta nadworna z dnia 18. Maja donosi o namienionem w przeszłym numerze mianowaniu Lorda Carlisle, P. Tiernej i P. Abercrombie.

W d. 20. Maja była rada gabinetowa u P. Kanninga. Nowi trzej Członkowie gabinetu znajdowali się pierwszy raz na tejże. Narady trwały dwie godziny.

P. Kanning odwiedził Hr. Liverpoola, który znowu mógł się przejeżdżać.

Dwadzieścia cztery obszernych uchwał, które Lord Redesdale przeciwko zamierzonym nowym prawom zbożowym wniósł w d. 16. Maja w Izbie wyższéj, na przedstawienie Lorda Goderich, że ten przedmiot i tak przyjdzie pod rozpoznanie, uchylono przez odroczenie posiedzeu Izby.

Na posiedzeniu Izby wyższéj w d. 18. Maja Lord Ellenborongh mówił o wojsku Angielskiem w Portugalii. Rzekł ón: *Casus foederis* już nie istnieje; przeto wnosi ztąd, że to wojsko pozostaje tam ze szczególnych przyczyn, w szczególnym zamiarze, aby rząd utrzymać. Jeżli wojsko Angielskie, uważał ón, da jeden wystrzał, to wybuchnie wojna opinii; Francyja i Hiszpanija będą miały prawo mieć do niéj udział, i z tego nastąpi powszechna wojna. Nakoniec żądał ón wiedzieć, jakie są układy względnie odwrotu wojsk Angielskich. — Lord Dudley and Ward oświadczył, iż te układy nie mogą być publicznie udzielone; Ministeryjum bierze na siebie odpowiedzialność tego, co sądzi za potrzebę uczynić w interesie kraju.

Dziennik Times pisze: Izba niższa trudniła się w dniu 14. Maja dwoma ważnymi przedmiotami. Pierwszy dotycze się stanu naszych stosunków z naszemi północno-ameryhańskiemi po-

)(

siadłościami. Gubernator Kanady nie taił rządowi, że w wyższych klassach Zgromadzenia prawodawczego prowincyi, okazuje się niechęć i duch nieposłuszeństwa, który nie każe mu spodziewać się przyjęcia środków w imieniu Króla Zgromadzeniu przełożonych. Oprócz tego, wielu w wyższej Kanadzie mieszkających byłych obywateli Zjednoczonych Stanów Ameryki północnej, znanych jest za nieprzychylnych Anglii.

Takiem jest owo ważne pytanie, jak dalece Anglija poświęcić ma swoje polityczne lub pieniężne środki na obronę lub ulepszenie Kanady, i czyli może być pewną, że ten kraj, w nagrodę jej starań, zabezpieczonym będzie na zawsze przeciwko zewnętrznemu napadowi lub wewnętrznej zdradzie. W przeciwnym razie niedorzecznością byłoby, tylko jeden szyling poświęcać. Tameczne drzewo do budowy nie jest tak dobre jak Norwegskie, a daleko więcej kosztuje Angliją.

Drugi z wyżej namienionych spórnych punktów dotycze się nieustannie niszczonych przez choroby posiadłości Angielskich na brzegach zachodnich Afryki, które nawet téj nie stawiają korzyści, aby z owego miejsca można było utłumić handel niewolnikami, który teraz bardziej niżeli kiedy jest prowadzony.

P. Peel dał w d. 16. Maja ucztę dla wielkiej liczby Członków Izby niższej. *(G. W.)*

Francyja.

Baron Uechtritz, król. Saski Poseł, podał w dniu 19. Maja Królowi Jmci nowe listy wierzytelne.

Król na prośbę przedsiębiercy kanału, Korrezy i Vezere, rozporządził postanowieniem swojem, aby kanał ten nosił imię »Kanału Xięcia Bordeaux.«

W d. 20. Maja, Kanclerz i Sekretarze Izby Parów złożyli Królowi prawo leśne, w dniu 19. przez tęż Izbę przyjęte.

Rozporządzeniem królewskiem z d. 21. Maja król. Radca Stanu i Intendent skarbu korony, Baron de la Bouillerie, mianowany Ministrem Stanu i Członkiem rady tajnej.

P. Hyde de Neuville przestał należeć do etatu Posłów nie będących w służbie czynnej.

Xiążę Borghese wyjechał z Paryża do Londynu.

W Izbie Deputowanych w dniu 14. Maja, stosownie do oznaczenia na posiedzeniu w dniu 11., wzięto pod rozpoznanie artykuł ustawy finansowej na rok służby 1828. Pierwszy artykuł, w osnowie: »Wydatki na dług ustalony i umorzenie przeznaczone na rok 1828 w summie 241 mil. 357,867 fr.,« został przyjęty.

Na posiedzeniach z d. 15., 16. i 17. rozpoznawano budżet Ministerstwa sprawiedliwości, zaś na ostatniem z tychże rozpoczęto także dyskussyje nad budżetem spraw zagranicznych, i takowe ukończono. Poczem wniesiono na obrady budżet spraw duchownych, i takowy rozpoznawano na posiedzeniu w d. 18.; na posiedzeniu w d. 19. przyjęto go z dozwolonemi przez Ministerstwo żądanemi sumami, jednakże z nieznacznem potrąceniem, które Kommissyja przełożyła.

Minister spraw duchownych, Frayssinous, zabrał przy téj sposobności głos, w celu bronienia Duchowieństwa przeciwko zarzutom onemuż czynionym. Zaprzeczał ón, aby między Duchowieństwem Francuzkiem istnieć miał duch panowania i rozszerzania się; przesadna gorliwość w kazaniach i listach pasterskich; za wielka moc obrzędów kościelnych, jubileuszów, missyj, co wszystko już w ostatnich dwóch wiekach było; niezmierne mnóstwo religijnych instytutów, które w samym Paryżu kosztować mają 100 mil. Gdy jednakże z 34 klasztorów Paryzkich, z których każdy ma 20 do 30 osób, tylko 4 do 5 jest w dobrym bycie, inne zaś tak w Paryżu, jakoteż w Departamentach, muszą utrzymywać się oszczędnością i pracą; zbijał nakoniec fałszywe obawy z powodu, że Xiądz jest na czele Ministerstwa spraw duchownych, który chociaż jako Biskup wykonywa przysięgę Papieżowi, lecz z zastrzeżeniem, jak dalece takowa sprzeciwiać się nie będzie obowiązkom ku Monarsze.

W Kolegium Francuzkiem w Paryżu zaszły w ostatnich dniach burzliwe sceny; za powód do takowych podaje Gazeta francuzka wybór Professora w szkole lekarskiéj i Kolegijum francuzkiém po śmierci P. Laënnec. Według istniejących przepisów powinni byli być proponowani potrójni kandydaci; to jest: Akademii, Uniwersytetu i Kolegijum Francuzkiego. Wybór Akademii i Kolegijum Francuzkiego padł na P. Magendie; Uniwersytet zaś dał swój głos za P. Recamier, i wybór ten potwierdził Minister spraw wewnętrznych. Ci, którzy twierdzą, że wybór Ministra sprzeciwia się prawu, (ponieważ ten nie rozstrzygnął podług większości głosów) biorą prawo prezentowania za prawo wyboru; udają oni, jakoby nie pojmowali, iż pierwsze przez oppozycyją ostatecznego wyboru przeciwko cząstkowemu wyborowi, nie poniesie uszczerbku, podczas gdy przeciwnie ostatnie przez obowiązek podług większości prezentacyj uczynienia wyboru, widocznie byłoby zniweczone. Już rozpoczęto w téj mierze śledztwo, które zapewne wszystkie powody do owych rozruchów wykryje. — Gwiazda mówi o uchwale Administratora Kolegijum

Francuzkiego, aby zabronić wszystkim przystępu na prelekcyje, którzyby nie mieli karty pozwolenia. Ztąd prelekcyje P. Recamier odłożone do pierwszych dni Czerwca, aby uzyskać czas do rozdania owych kart pozwolenia. (*D. A.*)

Niemcy.

Król Jegomość Saski wydał pod d. 9. Maja do tajnéj rady wyrok, dotyczący się tytułu i królewskiéj pieczęci. J. K. Mość, jakoteż wszystkie Kollegija w Jego imieniu stanowiące, będą w przyszłości używały tytułu: »My, z Bożej łaski Antoni, Król Saski.« Pieczęć wystawiać będzie jak dotąd herb Saski, pięć czarnych balek w polu złotem z wieńcem rucianym przez nie przeciągnionym i nad temiż koronę z napisem: Antoni, z Bożéj łaski Król Saski.« (*G. W.*)

Prussy.

Gazety Berlińskie z d. 22. Maja zawierają, co następuje:

Król Jegomość raczył przez śmierć Xięcia Hatzfelda uwolnione miejsce Swojego nadzwyczajnego Posła i pełnomocnego Ministra na ces. Austryjackim Dworze, poruczyć Baronowi Maltzhan, w podobnym charakterze na król. Angielskiemu Dworze zawierzytelnionemu, zaś miejsce ostatniego nadać Szambelanowi i tajnemu Radcy legacyi, Baronowi Bulow.

Daléj raczył Król dotychczasowemu Posłowi na Dworach Turyńskim i Florenckim, Hr. Waldburg-Truchsess, przez odwołanie rzeczywistego Radcy Hr. Szladen, uwolnione miejsce Swojego nadzwyczajnego Posła i pełnomocnego Ministra na Dworze Holenderskim poruczyć, a na tegoż miejsce Podpułkownika Barona Martens, Swym pełnomocnym nadzwyczajnym Ministrem na wspomnionych obudwóch Dworach mianować, a dotychczasowego Sprawującego interesa przy Dworze Papiezkim, Radcę legacyi Bunsen, postanowić Ministrem Rezydentem na tymże Dworze. Ministra Stanu, Barona Stein, mianował Monarcha Członkiem Rady Stanu. (*G. W.*)

Królestwo Polskie.

Wyrok N. Cesarza i Króla, stanowiący urządzenie Sądu sejmowego i t. d.

(*Dokończenie.*)

Art. 70. Prezes zapyta się samego oskarżonego, lub oskarżonych, czyli nie zechcą się przymówić. Oskarżony lub oskarżeni powinni tłumaczyć się z skromnością i uszanowaniem. — Art. 71. Po skończonych głosach oskarżonego lub oskarżonych, albo, gdyby przymówić się nie chcieli, Prezes oświadczy, iż rozprawa jest skończona i nakaże ustęp, w czasie którego Prokurator oddali się również z Izby sądowéj. — Art. 72. Członkowie Sądu naradzać się najprzód będą względem czynu, a potem względem każdéj z osobna okoliczności. Każdy z Senatorów może za danym sobie od Prezesa głosem, czynić uwagi, któreby mu się nastręczały, czyli to z obron osób oskarżonych, czyli z wniosków Prokuratora, czylito z zeznań świadków i złożonych dowodów. Gdy już żaden z Senatorów nie będzie miał do przedstawienia uwag, Prezes przypomni w krótkości sprawę i zwróci uwagę sądzących na główne dowody przeciw oskarżonemu i za nim walczące, i przedstawi z aktu oskarżenia kwestyje do rozwiązania sądu. — Art. 73. W ocenieniu dowodów, sąd Sejmowy nie jest wiązany przepisami procedury karnéj. Powinnością jest sądzących roztrząsać z jak najskrupulatniejszą rozwagą to wszystko, co przeciw oskarżonemu przywiedzionym zostało, oraz zasady jego obrony i we własnem sumieniu czerpać przekonanie, czyli oskarżony popełnił czyn z okolicznościami, aktem oskarżenia i instrukcyją sprawy objętemi lub nie? — Art. 74. Gdy w skutku głosowania na czyny, oskarżony uznanym został na niewinnego czynu, sąd wyrzecze zarazem, iż jest wolnym od oskarżenia. — Art. 75. Uwolniony z pod oskarzenia, nie może już być więcéj o ten czyn pociąganym i skarżonym, jeżeli uwolnienie jego zasadza się na dowodzie zupełnéj niewinności. W razie zaś uwolnienia z powodu braku dostatecznych dowodów może być pociąganym, gdy się nowe poszlaki lub dowody wykryją. — Art. 76. Sąd uznawszy, iż przestępstwo popełnionem zostało przez obwinionego, i że należy do rodzaju przestępstw w Art. 31. przewidzianych, wymierzy kary prawem karnem królestwa Polskiego przepisane. — Art. 77. Prezes rozkaże pisarzowi ogłosić wyrok przy drzwiach otwartych. W wyroku tym wymieniony będzie dokładnie skazany, oraz przedmiot oskarżenia, przez dosłowne zamieszczenie aktu oskarżenia, tudzież uczynioną będzie wzmianka o dniu, w którym tenże akt oskarżenia wręczonym został, o wysłuchaniu świadków i rozpoznania dowodów obustronnych, o wysłuchaniu konkluzyi Prokuratora co do czynów, i zastósowania prawa, o wysłuchaniu głosów obrońców i samego oskarżonego. Poczem umieszczone będzie wyrzeczenie sądu co do czynów i co do zastósowania prawa z dosłownem wyrażeniem textu prawa, na którym sąd swój wyrok oparł. Prezes poleci pisarzowi, aby osądzonym wyrok zapublikował i sporządzony protokół takowéj publikacyi sądowi złożył. Odwołanie się od wyroku sądu Sejmowego nie ma miejsca, prócz drogi łaski do tronu. — Art. 78. Sąd Sejmowy w całym ciągu sprawy decydować będzie, stósownie do Art. 12. statutu organicznego o Senacie w komplecie najmniéj 25 Senatorów.

Gdyby takowy komplet zebranym być nie mógł, wezwanemi będą do zastąpienia niedostającej liczby Senatorów, sędziowie najwyższej instancyi podług starzeństwa nominacyi. Po rozpoczęciu sprawy na publicznem posiedzeniu sędzia lub sędziowie wezwani do zastępstwa, pozostaną się w komplecie, choćby przeszkoda zachodząca w osobie Senatora lub Senatorów, których sędziowie zastępują, już ustała. — Art. 79. Głosować nasamprzód będą sędzia lub sędziowie najwyższej instancyi, jeżeli ci do zapełnienia kompletu wezwanemi byli, poczynając od najmłodszego z nominacyi; potém zaś Senatorowie, poczynając od najmłodszego z porządku zasiadania w Senacie.— Art. 80. Jeżeli nie ma jednomyślności zdań, większość głosów stanowić będzie decyzyją sądu. W przypadku równości zdań, zdania łagodniejsze uważane będą jako decyzyja sądu. — Art. 81. Gdy w sposobie powyższym stanie decyzyja sądu, Prezes wezwie jednego z Senatorów, do zapisania jéj w sentencyjonarzu. Wyrok w sentencyjonarzu podpisany będzie przez wszystkich Członków głosujących; Senator będący zdania przeciwnego decyzyi sądu, może o swojém odmiennem zdaniu uczynić wzmiankę. — Art. 82. W protokóle narad zapisane będą zdania głosujących. Każdy z głosujących może do tego protokółu podać powody swego zdania na piśmie. — Art. 83. Procz protokółu narad, utrzymywany będzie protokół sessyi, którego przeznaczeniem jest zachować pamięć posiedzeń i dopełnionych formalności prawnych. — Art. 84. Kary przez sąd Sejmowy zawyrokowane, nie będą mogły być wykonane, póki wola Nasza o ich wykonaniu lub złagodzeniu objawioną nie będzie. — Art. 85. Wykonanie wyroku sądu Sejmowego należeć będzie, na wezwanie Prokuratora jeneralnego, do sądu zwyczajnego karnego tego miejsca, w którem zasiada sąd Sejmowy.

Dział VII.

Przepisy ogólne.

Art. 86. Wszystkie władze krajowe i wszyscy urzędnicy wezwaniom delegacyi sądu Sejmowego i Prokuratora jeneralnego przy tymże Sądzie, z pośpiechem i ścisłością czynić mają zadosyć. — Art. 87. Wyznaczonem będzie miejsce osobne na posiedzenia sądu Sejmowego. — Art. 88. Będzie przy sądzie Sejmowym straż honorowa zostająca pod rozkazami Prezesa Sądu. — Art. 89. Senatorowie, Członkowie sądu Sejmowego, nie mogą się oddalać bez pozwolenia Namiestnika Naszego, ani podawać się do dymissyi przed skończeniem sprawy. — Art. 90. Z osądzeniem sprawy, dla któréj sąd Sejmowy zwołanym został, ustaje urzędowanie jego. — Art. 91. Przepisy postępowania karnego, w czem dotąd zmienionemi nie zostały, i w czem się niniejszemu urządzeniu nie sprzeciwiają, służyć będą za prawidło sądowi Sejmowemu. — Art. 92. Co do zasądzenia kosztów i ustanowienia ich ilości, sąd Sejmowy stosować się będzie do obowiązujących w kraju przepisów. — Wykonanie niniejszego urządzenia, które w Dzienniku praw ma być umieszczonem, Senatowi oraz Kommissyjom rządowym, w czem do któréj należy, polecamy. — Dan w Petersburgu d. 6. (18.) Kwietnia roku Pańskiego tysiąc ośmset dwudziestego siódmego, a Panowania Naszego drugiego. (podp.) »MIKOŁAJ.« *(G. P.)*

Rossyja.

Cesarz Jegomość oświadczyć kazał upodobanie Swoje Jenerałowi Adjutantowi Bekendorf II. za gorliwość i zręczność, okazane w pochodzie przez góry z powierzoną sobie przednią strażą przeciwko Persom, jakoteż Oficerom, którzy stosównie do rozkazów Jenerała czynnymi się w téj mierze okazali.

Pod d. 9. i 10. Maja wydał Cesarz Jegomość dwa Ukazy, z których pierwszym Senatora i tajnego Radcę Xięcia Dołgorukiego, mianował Ministrem Kolegą całego sądownictwa, zaś drugim dotychczasowego Ministra sprawiedliwości i Członka Rady Stanu, rzeczywistego tajnego Radcę Xięcia Łabanow Rostowskiego na prośbę jego uwolnił od wszelkich sprawowanych przez niego obowiązków. Z uwagi na jego długoletnie i gorliwe usługi, rozkazał Monarcha zostawić mu aż do śmierci wszystkę pensyją roczną i inne korzyści, jako dochody do osoby przywiązane.

Zamek Dolina Katarzyńska w mieście Rewlu wraz z ogrodem i innemi przyległościami na rozkaz najwyższy poddane zostały juryzdykcyi Wydziału cesarskich apanażów.

W d. 13. Sierp. r. b. otworzony będzie port Krecz.

Pod d. 2. Maja wyszło w Odessie urzędowne wezwanie do wszystkich tych mieszkańców nowéj Rossyi i Besarabii, którzy mają reklamacyje do fiskusa lub do poddanych W. Porty, aby o ile być może, jak najprędzéj składali swoje dowody, by podług przepisów traktatu Akiermańskiego, roszczenia ich w ciągu 18 miesiący rozpoznane i przez wspólną Kommissyją likwidacyjną w Konstantynopolu zaspokojone być mogły. *(G. IV.)*

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 23. Rozmaitości.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Druk Piotra Pillera.